

CATALUNYA DESPRÉS DEL 25N.

Montserrat Guibernau,

CATEDRÀTICA DE POLÍTICA, QUEEN
MARY UNIVERSITY OF LONDON

Es mitjans internacionals destaquen la victòria del sobiranisme a les eleccions catalanes del 25N. Sumen CiU i ERC i obtenen un total de 71 diputats en un Parlament de 135 i això constitueix la base dels titulars que transmeten a l'opinió pública. Però a Catalunya les coses es veuen d'una altra manera: el sobiranisme no creix, el milió i mig que participà en la manifestació de l'Onze de setembre 2012 s'ha quedat sol.

CiU perd 12 diputats, ERC en guanya 11, i sembla que votants tradicionals de CiU han decidit votar a ERC perquè, al seu parer, aquest partit garanteix millor el compromís d'avançar envers un procés sobiranista; també cal remarcar que ERC no acusa el desgast associat amb l'acció de govern que si afecta a CiU.

Tot i guanyar les eleccions CiU ha obtingut un mal resultat i Artur Mas no ha aconseguit la majoria clara que desitjava. I és que en aquestes eleccions s'han produït al menys tres fets que han incidit fortament en els resultats electorals. Primer, un índex de participació molt elevat -69,56%- que contrasta amb el 58,78% aconseguit en les eleccions del 2010. Segon, el govern d'Espanya ha participat activament en contra de la campanya pro-sobiranista. Tercer, alguns mitjans de comunicació estatals han difós missatges centrats en la por a un futur presentat com incert i perillós si Catalunya decidís iniciar un camí cap a la independència, i han difós serioses acusacions, no contrastades fins aquest moment, però que han sembrat el dubte i el malestar entre alguns sectors de la població.

També en aquestes eleccions s'ha trencat una dinàmica que normalment atorgava victòries nacionalistes a les eleccions catalanes i que,

en canvi, donaven el triomf al PSC-PSOE en eleccions generals.

En aquests moments el repte més important per Catalunya és com gestionar el resultat d'unes eleccions que la fan més difícil de governar. CiU no pot governar sola i necessita arribar a un acord amb socis sòlids que garanteixin l'estabilitat, es comprometin a avançar en el procés sobiranista, i també a donar resposta al clam de la manifestació del 14 de novembre en contra de les retallades. Cal liderar la sortida de la crisi amb mesures socials que estimulin la creació de treball i no destrueixin l'estat del benestar, cal també no defallir en l'aspiració de que els catalans puguin decidir el seu futur polític en democràcia.

Però, quin partit polític voldrà acceptar la responsabilitat de fer un pacte de govern amb CiU? I ara no penso en els desacords entre programes polítics, em refereixo a les serioses limitacions i a la duresa de governar amb un pressupost insuficient. Un pressupost que no arriba a cobrir les necessitats de la ciutadania i que representa una clatellada a l'estat del benestar. Fins a quin punt existeix marge per qüestionar i per resistir les normes d'austeritat imposades pel govern d'Espanya, i que a Espanya li vénen imposades per la Unió Europea?

Són moments difícils i és molt important que els partits polítics projectin una imatge de responsabilitat, de servei al poble, de compromís i fins i tot de renúncia a parcel·les de poder per tal de poder millorar la situació del país. La qüestió social i la identitària haurien d'anar de la mà.

A Catalunya existeix una majoria a favor del sobiranisme, però un sector important s'hi manifesta en contra i aquest sector troba recolzament en la posició centralista que defensen tant del PP com del PSOE. De moment, aquests partits no contempen una modificació de la Constitució que permetés encabir el dret dels catalans a celebrar un referèndum sobre la independència. El PP i el PSOE tenen la majoria al Congrés de Diputats i sense la seva voluntat a favor de modificar la Constitució, aquest camí queda aturat.

A més l'independentisme està dividit - la recerca de la puresa en els plantejaments, els mètodes de treball, la química personal entre líders polítics- són alguns dels motius de divisió dins del mateix camp sobiranista. Divisions que dificulten

Són moments difícils i és molt important que els partits polítics projectin una imatge de responsabilitat. La qüestió social i la identitària haurien d'anar de la mà.

l'avanç i que a més pateixen les conseqüències d'un afebliment del lideratge de Mas.

Hores d'ara l'èxit del projecte sobiranista rau en la solidesa d'un eventual pacte entre CiU i ERC i, no està clar que aquest vagi endavant, com tampoc no sabem quines serien les condicions d'aquest pacte. Però el sobiranisme no és la única opció. Durant la campanya electoral s'ha parlat de federalisme,- de diversos tipus de federalisme,- d'autonomia especial, d'autonomia asimètrica. Paraules que representen un projecte o paraules per distreure i dividir? fins i tot per crear expectatives i amb força suficient per obtenir el vot?

Els incentius i la pressió que l'Estat hagués pogut sentir per 'acomodar' les demandes d'una millora del finançament que redrecés el dèficit fiscal català d'un 8,5% del PIB, si el sobiranisme hagués obtingut una majoria clara, han desaparegut. Hores d'ara un pacte fiscal per Catalunya o una millora del finançament han quedat, al meu parer, fora de l'agenda política espanyola immediata.

Però analitzar els resultats electorals en clau purament catalana/espanyola seria un greu error. A Europa s'ha iniciat un moviment a favor d'un aprofundiment de la democràcia liderat per petites nacions com Escòcia i Catalunya, recordem també que, en el cas d'Escòcia, quan Alex Salmond arribà al govern per primera vegada ho va fer amb una majoria de només 1 diputat. Al cap de 4 anys el seu bon govern i l'èxit de les seves polítiques socials li van garantir la majoria a Holyrood i la força per liderar el procés envers la celebració d'un referèndum el 2014. Sé que Catalunya no té els diners per aplicar aquestes mesures socials, però...segur que no hi podem fer res més per aixecar el país? •